

Hallintovaliokunnan mietintö 21/1996 vp

Hallituksen esitys laiksi viranomaisten määräyksiä ja ohjeita koskevista toimenpiteistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunta on 3 päivänä lokakuuta 1996 lähettänyt hallintovaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi edellä tarkoitetun hallituksen esityksen 134/1996 vp.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina ylijohtaja Pekka Kilpi sisäasiainministeriöstä, neuvotteleva virkamies Miliza Vasiljeff valtiovarainministeriöstä, lakimies Pasi Järvinen työministeriöstä ja lakimies Leena Eränkö Suomen Kuntaliitosta.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan viranomaisten määräyksiä ja ohjeita koskevista toimenpiteistä annetun lain voimassaoloa jatkettavaksi vuoden 2000 maaliskuun alkuun. Samalla lakiin ehdotetaan tehtäväksi eräitä vähäisiä muutoksia.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1997 alusta.

Valiokunnan kannanotot

Nyt käsiteltävänä olevan lain voimassaolo päättyy 31 päivänä joulukuuta 1996. Lain tavoitteena on ollut rajoittaa, selkeyttää ja uudistaa ministeriöiden ja niiden alaisten viranomaisten norminantoa. Erityisesti on haluttu vähentää kuntiin ja kuntainliittoihin (nykyisiin kuntayhtymiin) kohdistuvia määräyksiä. Lain tavoitteena on ollut myös turvata hallintoviranomaisten norminannon laillisuus, kansanvaltainen ohjaus ja valvottavuus. Valiokunta pitää normilain jatkamista tarpeellisenä, jotta varmistetaan omaksutun käytännön jatkuminen ja norminannon asianmukaisten periaatteiden edelleen kehittäminen ennen tulossa olevia muita uudistuksia.

Lain jatkamisella on liittymäkohtia valtioneuvoston 18 päivänä tammikuuta 1996 asettaman komitean valmisteltavana olevaan perustuslakiuudistukseen. Uudistuksessa on tarkoitus muuttaa asetuksenantovaltaa ja säätää sen delegoin-

nin edellytyksistä ministeriöille tai muulle viranomaiselle. Eduskunta hyväksyi 14 päivänä helmikuuta 1995 hallituksen esityksen 285/1994 vp ylimpien valtioelinten eräitä valtaoikeuksia koskevaksi lainsäädännöksi jätettäväksi lepäämään ensimmäisiin vaalien jäljestä pidettäviin varsinaisiin valtiopäiviin. Hallituksen esitykseen sisältyneessä Suomen Hallitusmuodon muuttamista koskevan lain 21 §:n 2 momentissa esitettiin mm. säädettäväksi, että valtioneuvosto voidaan lailla oikeuttaa siirtämään asetusten antamiseen sisältyvää säädösvaltaa ministeriöille taikka vähäisessä määrin myös muulle viranomaiselle. Eduskunta kuitenkin hylkäsi hallituksen esityksen 8 päivänä joulukuuta 1995.

Valiokunta pitää tärkeänä, että eduskunnan aikanaan lepäämään jätettäväksi hyväksymän Suomen Hallitusmuodon muuttamista koskevan lakiehdotuksen 21 §:n 2 momentin sisältämä ehdotus asetuksenantovalan muuttamisesta ja sen delegoinnin edellytysten säätämisestä otetaan perustuslakiuudistusta valmisteltaessa uudelleen esille.

Hallituksen esityksen 5 §:n 1 momentissa ei ole erikseen mainittu työllisyysvaikutusten ottamista huomioon. Tämä lienee perustunut siihen, että työllisyysvaikutusten on katsottu sisältyneen osittain taloudellisiin vaikutuksiin ja osittain muihin vaikutuksiin. Työllisyysvaikutukset ja muut taloudelliset vaikutukset voivat kuitenkin olla myös vastakkaisia, ja toisaalta on todettava, että juuri työllisyysnäkökohdat ovat erittäin keskeisiä kansantalouden kannalta. Tämän vuoksi valiokunta pitää välttämättömänä, että viranomaisten määräyksiä valmisteltaessa otetaan aina huomioon myös niiden mahdolliset työllisyysvaikutukset, ja ehdottaa tätä koskevan lisäyksen ottamista lakiehdotuksen 5 §:n 1 momenttiin.

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pi-

tää lakiehdotusta tarpeellisenä ja puoltaa sen hyväksymistä valiokunnan ehdottamin muutoksin.

Valiokunta ehdottaa kunnioittaen,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

viranomaisten määräyksiä ja ohjeita koskevista toimenpiteistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan viranomaisten määräyksiä ja ohjeita koskevista toimenpiteistä 16 päivänä kesäkuuta 1989 annetun lain (573/89) 12 § sekä
muutetaan lain nimike, 1 §, 4 §:n 2 momentti, 5 §:n 1 momentti ja 13 §:n 1 momentti seuraavasti:

Laki

viranomaisten määräyksistä ja ohjeista

1 ja 4 §
 (Kuten hallituksen esityksessä)

5 §
Valmistelu

Määräyksiä valmisteltaessa on selvitettävä niiden toiminnalliset, hallinnolliset, taloudelliset

samoin kuin *työllisyyttä ja ympäristöä* koskevat sekä muut vaikutukset.

13 §
 (Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulosäännös
 (Kuten hallituksen esityksessä)

Helsingissä 30 päivänä lokakuuta 1996

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Matti Väistö /kesk, varapuheenjohtaja Kaarina Dromberg /kok, jäsenet Ulla Juurola /sd, Reijo Kallio /sd, Toimi Kankaanniemi /skl, Juha Karpio /kok,

Valto Koski /sd, Osmo Kurola /kok, Pehr Löfv /r, Jukka Mikkola /sd, Tuija Pohjola /sd, Erkki Pulliainen /vihr ja Aulis Ranta-Muotio /kesk sekä varajäsenet Raimo Holopainen /sd ja Anu Vehviläinen /kesk.